

Énnek felismerése nélkül a közlekedés- és település-földrajzban egy lépést sem tehetünk. Ebből a függésből magyarázható a fajok, nyelvek, vallások keletkezése. Telepedés és közlekedés a célja a népek küzdelmének. Ez magyarázza meg Oroszország előnyomulását a tenger felé, ezért igyekeznek Anglia Németországot növekvő gazdasági köréből kiszorítani. Maga a katonai térkép sem más, mint közlekedési térkép. Ma még nincsenek teljesen tisztázva az emberföldrajz alapelvei, egymással teljesen ellentétes felfogások érvényesülnek. Irányadónak jelenleg Hermann Wagner, «Lehrbuch der Geographie» c. munkáját tekinthetjük, melyben a kiváló geográfus alaposan, minden irányzatosságtól menten mutatja be az embert a földrajz keretében. (Monatshefte für den naturwiss. Unterricht. 1916 : 8/9, 11/12.) *Horváth Károly.*

A lokalisáció és a felismerés. *Viqueira* (Madrid) azt vizsgálta: milyen befolyással van a helyhez-kötés (localisatio) a felismerésre. E feladat megoldása céljából térbelileg különbözően elhelyezett szótagokat mutatott be a kísérleti személyeknek. Ezeket a szótagokat trocheusi ütemben hangosan kellett elolvasniok, lehetőleg dallam és egyéb segítség felhasználása nélkül. A bemutatást előre meghatározott idő múlva a felismerés vizsgálata követte. E vizsgálatban a kísérletező részint oly szótagokat használt, amelyek a már olvasott szótagok között előfordultak, részint egészen újakat. Térbeli helyzetöket tekintve, a felismerés vizsgálásakor exponált régi szótagok helyzete vagy ugyanaz vagy más volt, mint az első bemutatáskor. A felismerést ezek segítségével oly módon vizsgálta, hogy az egyenként előmutatott szótagok közül a kísérleti személyeknek meg kellett állapítaniok, hogy melyik szótag ismerős és melyik ismeretlen. A vizsgálatok kiterjedtek a felismerés helyességére, valamint a felismerésre való reagálás idejére. Eredményként megállapította s táblázatban is szemléltette, hogy az egyszerre exponált szótagok felismerése a helyességet és a reakció idejét tekintve egyaránt kedvezőbb akkor, ha a szótagok helyzete nem változik, azaz ha eredeti helyzetöket megtartják. Ez az eredmény igazolja, hogy a helyhez-kötés nemcsak az emlékezőt, hanem a felismerés helyességét és a reakció gyorsaságát is nagyon elősegíti. (Zeitschrift für Psychologie 75. kötet.) *Faltys Olga.*

Az angol közoktatásügyi miniszter felhívta a helyi iskolai hatóságokat, hogy adják elő kívánságaikat és javaslataikat arra nézve: miképen kellene rendezni a nevelést a háború után. (Schweiz. Lehrertztg. 1917 : 17. sz.) Ugyanezt a kérdést kellene intézni a társadalom minden rétegének értelmes képviselőihez. *i.*

VEGYES.

A Magyar Paedagogiai Társaság Könyvtára. A M. P. T. anyagi eszközeinek csekélysége miatt mindeddig nem valósíthatta meg alapítóinak azt a szándékát (I. Alapsz. 3. §.), hogy pedagógiai művek kiadásáról gondoskodjék s ezzel irodalmunk gyarapodását tervszerűen elősegítse.

A törekvés ebben az irányban többször jelentkezett (l. *M. P.* 1917 : 213.), egyik alapító tag (Gockler Lajos) egyenesen erre a célra fizette be alapítványát, a célhoz azonban nem jutottunk közelebb. Közben más társaságok határozott célú, nevelésügyi kiadvány-sorozatokat indítottak; ezt a *M. P. T.* az ügy érdekében örömmel látta, nem érezte azonban felmentve magát a negyedszázaddal ezelőtt már kitűzött feladat alól. A viszonyok ma sem kedvezőbbek ugyan ily irányú vállalkozásra, de — mint a *M. P.* legutóbbi és mostani számának irodalmi rovata mutatja — teljes csendben mégis megindult a *Magyar Pædagogiai Társaság Könyvtára*. Első száma a v.-és közokt. miniszter úr támogatásával a Franklin-Társulat kiadásában megjelent kötet (A világháború), ezzel a Társaság az iskolát mai nagy feladataiban kívánja segíteni. Az így megkezdett sorozat 2. számaként adta ki Gyertyánffy István t. tagunk, az elnökség kérésének engedve, a nőnevelésnek szintén időszerű kérdéseit tárgyaló művét. Előkészítjük további kötetek kiadását is, közöttök folyóiratunk 25 évfolyamának tárgymutatóját, de várunk kell a kedvezőbb alakulásra.

Beküldött, nem nevelésügyi művek: *Magyar Könyvtár* 838—852. (847: *Beöthy Zsolt*: Ferenc József királyunk és Erzsébet királynénk emlékezete). — *Olcso Könyvtár*: Tolsztoj, Szergij atya (ford. Trócsányi Z.) 90 f. — *Bibliotheca Juventutis*: Gallus. Ad fabulam W. A. Beckeri... concinnavit *Amilius Láng*. 1917, 8°, 132 l., 1 K 50 f. — *Szabó L.*, Városi élet a középkori Dalmáciában. 1917, Adria-Egyesület, 8°, 107 l. — *Lukácsy I.*, A dunavecsei ref. egyház évkönyve az 1915. esztendőről. Közönségünk és a háború. Debrecen, 1916, 8°, 35 l., 40 fill., *Ugyanez* az 1916. évről, u. ott, 1917, 8°, 24 l., 40 f. (szerzőnél kapható). — *A Szent István Akademia Értesítője*, I. év, 1916 s II. év 1. sz. — A debreceni m. kir. tudom.-egyetem népszerű főiskolai tanfolyamán tartott előadások (v. ö. *M. P.* 1917 : 195., 291.): *Pokoly J.*, A háború, 80 f., *Kiss G.*, Háború és jogrend, 60 f., *Kovács G.*, A háború közgazdasági okai és hatása, 1 K, *Darkó J.*, Az ősmagyar hadiszervezet és taktika, 60 f., *Thegze Gy.*, A háború és a nemzetközi jog, 1 K, *Kenézy Gy.*, Háború és sebgyógyítás, 1-50 K, *Haendel V.*, A hatalmi csoportok erőmérlege, 60 f., *Iványi B.*, A magyar tüzérség fejlődésének vázlatja a XV. és XVI. sz., 80 f., *Mitrovics Gy.*, Az æsthetika alapvető elvei, 1 K, *R. Kiss I.*, A székelykérdés 60 f. Kiadó: Csáthy Ferenc, Debrecen. — *Keleti A.*, Iskolai ünnepélyek szavalókönyve, 1917, Rozsnyai K., 8°, 396 l., füzve 4 K, kötve 5-60 K. — *Kultura és tudomány (Franklin)*: *Geréb J.*, A római kultura legjelentősebb vonásai. 1917, 8°, 169 l., 2-80 K.; *Slaby után Kreutzer G.*, A szikratáviró, II. kiadás, 1917, 8°, 117 l., 1-80 K.